

Munich Personal RePEc Archive

**The election as ground for occurrence for
employment relationships of the members
of the Council for Electronic Media from
the quota of the National Assembly**

,

(New Bulgarian University - Sofia)

2020

Online at <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/107413/>
MPRA Paper No. 107413, posted 10 May 2021 04:48 UTC

ИЗБОРЪТ КАТО ОСНОВАНИЕ ЗА ВЪЗНИКВАНЕ НА ТРУДОВИТЕ ПРАВООТНОШЕНИЯ НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СЪВЕТА ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ ОТ КВОТАТА НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

доц. д-р Ивайло Стайков
Департамент „Право“, Нов български университет

I. 1. Съветът за електронни медии (СЕМ) се състои от 5 членове, от които 3 се избират от Народното събрание и 2 се назначават от президента на републиката (чл. 24, ал. 1 ЗРТ).

Според състава си СЕМ е колективен държавен орган, като в закона е уреден неговия персонален състав в количествено отношение – петима членове. Според начина си на образуване този колективен орган се конституира въз основа на смесената система¹. Персоналният състав на СЕМ се конституира от две квоти (части) – квота на Народното събрание (трима членове) и квота на президента на републиката (двама членове)². Тримата членове на СЕМ от квотата на Народното събрание (парламентарна квота) могат да се определят като изборни мандатни членове, а двамата членове на СЕМ от квотата на президента на републиката (президентска квота) като назначаеми мандатни членове³. Следователно СЕМ може да се определи едновременно и като

---

¹ За правния статус на СЕМ вж. подробно **Стайков, Ив.** Правно положение на Съвета за електронни медии. – Юридически сборник на Бургаски свободен университет, Център по юридически науки. Том XXIII. Бургас: БСУ, 2016, 125-136; **Николова, Р.** Административноправно положение на обществените електронни медии в България. Благоевград: УИ „Неофит Рилски“, 2009, 184-192; **от нея:** Правно положение на медийния регулаторен орган. – Административно правосъдие, 2009, № 3, 18-27.

² Понятията „квота на Народното събрание“ и „квота на президента“ са легални понятия (чл. 29, ал. 1, изр. второ ЗРТ). Думата „квота“ е чуждица и произхожда от латинския израз *quota pars*, което означава „определена част“. Едно от значенията на думата квота в съвременния български език е част, дял, процент. Вж. **Милев, Ал., Б. Николов, Й. Братков.** Речник на чуждите думи в българския език. 5. доп. и основно прераб. изд. С.: Наука и изкуство, 2012, с. 352. В Конституцията квота се употребява по повод персоналният състав на Конституционния съд и неговото периодично обновяване (чл. 147, ал. 2, изр. трето Конст.). В някои специални закони също се употребяваше понятието „квота“ (напр. „квотата на Народното събрание“ в чл. 7, ал. 1 ЗОПДНПИ (отм.) във връзка със състава на КОНПИ; в чл. 22г, ал. 1 и 2 ЗПУКИ (отм.) за състава на КПУКИ), но в други случаи просто се посочва кой избира или назначава определен брой членове на колективен държавен орган (вж. чл. 11 ЗПрПм относно състава на НБПП; чл. 41, ал. 1 ЗЗДискр относно състава на КЗД; чл. 20, ал. 3-5 ЗД относно състава на КРС).

³ В правната литература такова деление на изборни и мандатни членове е правено с оглед на начина на образуване на държавните органи по отношение на техния личен (персонален) състав. Вж. **Стайнов, П.** Чиновническо право. Том 1. С.: Печатница „Стопанско развитие“, 1932, 31-32; **Стойчев, Ст.** Конституционно право на Република България. С.: Издателство „Петър Г. Христов“, 1993, с. 160; **Начева, Сн.** – В: *Конституция на Република България. Коментар.* Авторски колектив с ръководител и научен редактор проф. д-р Ст. Стойчев. С.: Сиела, 1999, 329-332 (по повод персоналният състав на Висшия съдебен съвет – членове по право и изборни членове, които имат мандат); **Мингов, Ем.** Още за характера

изборен държавен орган (при това изборен от друг орган, т.нар. непряка изборност) и като назначаем държавен орган⁴. И двата органа (Народното събрание и президентът на републиката), които образуват СЕМ са представителни органи на държавната власт⁵. Така законът урежда овластяването (инвеститурата) на държавния орган чрез нарочен правен акт (решение за избор и указ за назначаване) – предоставянето от закона на определени властнически правомощия в дадена област от държавното управление (административна компетентност)⁶. С даването на инвеститурата възниква и административната правосубектност и дееспособност за органа на държавното управление.

2. Членовете на СЕМ заемат длъжността си въз основа на трудово правоотношение⁷. Двете квоти в състава на СЕМ дават отражение върху основанието за възникване на индивидуалните трудови правоотношения на членовете му.

Под „основание за възникване на индивидуално трудово правоотношение“ се разбира определен юридически факт, с проявлението на който в правната действителност, правната норма свързва възникването (учредяването) на индивидуално трудово правоотношение. Регламентираните в действащото законодателство (Кодекса

на правоотношенията в съдебната власт. – В: *Юбилеен сборник, посветен на 80-годишнината на проф. д.ю.н. Васил Мръчков*. С.: ИК „Труд и право“, 2014, 185-186 (също за членовете на ВСС, като авторът приема обаче, че членовете по право са назначаеми мандатни членове). Правя уточнението, че становищата на проф. Снежана Начева и проф. Емил Мингов отчитат правната уредба на персоналния състав на ВСС преди изменението на Конституцията и промените в тази насока в ЗСВ.

⁴ За видовото деление на държавните органи според класификационния критерий „начин на образуване“ – изборни и назначаеми държавни органи вж. **Стойчев, Ст.** Конституционно право, с. 168.

⁵ Въпросът за начина на конституиране на персоналния състав на колективния държавен орган е изцяло прерогатив на Народното събрание с приемането на закона, с който се създава в правната действителност съответния държавен колективен орган, доколкото, разбира се, не става въпрос за конституционен държавен орган, т.е. такъв, който е предвиден в Конституцията и тя урежда и неговия персонален състав, т.е. дали той е изборен, назначаем или смесен. Двата независими специализирани държавни органа КОНПИ и КПУКИ (вече несъществуващи – вж. § 6, ал. 1-3 ПЗР на ЗПКОНПИ) бяха конституирани въз основа на смесената система, т.е. всеки един от тях беше едновременно и изборен държавен орган при т.нар. непряка изборност и назначаем държавен орган (вж. чл. 7, ал. 1 ЗОПДНПИ (отм.) във връзка със състава на КОНПИ и чл. 22г, ал. 1 и 2 ЗПУКИ (отм.) за състава на КПУКИ). Новата Комисия за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (КПКОНПИ) е колективен държавен орган, който се състои от петима членове, като всичките те се избират от Народното събрание, т.е. това е само изборен орган (вж. чл. 8, ал. 1, 5-6 ЗПКОНПИ). Изборни държавни органи по действащото право са и КЗК (чл. 4, ал. 1 ЗЗК) и КЗЛД (чл. 7, ал. 2 ЗЗЛД), а например КЗД е смесен държавен орган (парламентарна и президентска квота) – чл. 41, ал. 1 ЗЗДискр.

⁶ За административната компетентност на държавния орган вж. **Костов, М.** Компетентността като правосубектност на държавния орган. – Правна мисъл, 1979, № 3, 34-45; **Дерменджиев, Ив.** Административно право на НРБ. Обща част. С.: УИ „Кл. Охридски“, 1989, 63-64; **Зиновиева, Д.** Компетентност на административните органи. С.: Сиела, 2000, 10-34.

⁷ Тази теоретична теза съм обосновал за първи път в **Стайков, Ив.** Характер на правоотношението, въз основа на което членовете на Съвета за електронни медии изпълняват длъжността си. – В: *Медиите в България: 25 години по-късно*. Национална научно-практическа конференция. Състав. и научен ред. Р. Николова. С.: Издателство на Нов български университет, 2015, 170-182.

на труда и други нормативни актове – Конституцията и специални закони) основания за възникване на индивидуално трудово правоотношение по своята същност са от категорията на правопораждащите правомерни юридически действия (волеизявленията на определени в правната норма правни субекти и/или неперсонифицирани правни образувания)⁸.

Индивидуалните трудови правоотношения на тримата членове на СЕМ, които се избират от Народното събрание, възникват на основание избор. Индивидуалните трудови правоотношения на другите двама членове на СЕМ, които се назначават от президента на републиката, възникват от индивидуален административен акт⁹. Тази усложнена правна конструкция изисква доктринален анализ на спецификите на двете основания, от които възникват трудовите правоотношения на членовете на СЕМ.

Разкриването на основаниято за възникване на дадено трудово правоотношение има важно правно значение. От него зависи правните норми за кое основание ще се прилагат към това трудово правоотношение – относно момента на възникването, страните по правоотношението, допустимостта и реда за съдебно оспорване на възникването на правоотношението, относно основанията и реда за прекратяване на правоотношението и други¹⁰.

В следващото изложение се анализира изборът като основание за възникване на трудовите правоотношения на членовете на СЕМ от квотата на Народното събрание.

II. 1. Индивидуалните трудови правоотношения на тримата членове на СЕМ от квотата на Народното събрание, възникват на основание избор. Възприетата от законодателя правна конструкция следва от специфичната обществена функция на

---

⁸ За видовете основания за възникване на трудово правоотношение по отмененото и по действащото трудово законодателство вж. **Янулов, Ил.** Трудово право. 2. изд. С.: Университетска печатница, 137-138; **Радонилски, Л.** Трудово право на Народна република България. С.: ДИ „Наука и изкуство“, 1957, 197-208; **Милованов, Кр.** Трудово право. Част първа. С.: НИИПП „Г. Димитров“ при ЦС на БПС, 1988, 30-79; **от него:** Трудов договор. Сключване, изменение, прекратяване. 2. изд. С.: ИК „Труд и право“, 2008, 26-33; **Василев, Ат.** Трудово право. Бургас: Бургаски свободен университет, 1997, 130-132; **Мръчков, В.** Основания за възникване на трудовото правоотношение. – Във: *Въпроси на новия Кодекс на труда*. С.: ДРНЗ „Г. Кирков“, 1986, 12-13; **от него:** Трудово право. 10. прераб. и доп. изд. С.: Сиби, 2018, 202-204; **Средкова, Кр.** Трудово право. Обща част. С.: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2010, 146; **от нея:** Трудово право. Специална част. Дял I. Индивидуално трудово право. С.: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2011, 56-59.

⁹ Вж. **Стайков, Ив.** Указът на президента на републиката като основание за възникване на трудово правоотношение. – В: Научни трудове на Русенския университет – 2016. Том 55, серия 7 – Правни науки. Сборник с доклади от научна конференция РУ & СУ '16. Русе: Издателство на РУ „Ангел Кънчев“, 2016, 43-52.

¹⁰ Вж. за съотношението между различните основания за възникване на трудово правоотношение **Радонилски, Л.** Трудово право, 206-208; **Милованов, Кр.** Трудов договор, 32-33; **Мръчков, В.** Трудово право, 203-204; **Средкова, Кр.** Трудово право. Специална част. Дял I. Индивидуално трудово право, 19-20, 56-59.

избора като основание за възникване на трудово правоотношение. Тя се изразява в участието на широк кръг от лица (избиратели, „членове“ на избирателното тяло) при определяне на други лица, които да изпълняват определени трудови дейности. По същността си това участие представлява оправомощаване на тези лица да упражняват известни държавни или обществени функции, оправомощаване да осъществяват власт – било държавна, било вътрешноорганизационна¹¹. По този начин се разширява демократичното начало в управлението на обществото като цяло и на отделни негови звена и сегменти¹².

Изборът като основание за възникване на индивидуално трудово правоотношение се използва в случаите, когато е особено важно лицето, на което се възлага определена работа, да притежава освен високи професионални и нравствени качества, още и да притежава специфични лични качества и да се ползва с обществено доверие при изпълнение на задълженията, които съдържа съответната длъжност¹³. Като едно от изискванията за заемането на длъжността „член на СЕМ“ изрично в чл. 25 in fine ЗРТ е посочено, че лицето трябва да има „обществен авторитет и професионално признание“.

2. Не са много разпоредбите в Закона за радиото и телевизията, които уреждат избора на членовете на СЕМ като основание за възникване на индивидуалните им трудови правоотношения. Тази констатация е от значение, защото правната уредба на избора в Кодекса на труда е субсидиарна спрямо специалната правна уредба на избора като основание за възникване на трудово правоотношение, която се съдържа в съответния закон, в акт на Министерския съвет или в устав (чл. 88 КТ). Необходимо е да се анализира съотношението между специалната правна уредба в Закона за радиото и телевизията и общите и принципни положения на избора по раздел III на глава V на Кодекса на труда (чл. 83-88).

---

¹¹ Срв. **Стайнов, П., А. С. Ангелов.** Административно право на НРБ. Обща част. С.: ДИ „Наука и изкуство“, 1957, 164-165.

¹² За специфичната функция на избора като основание за възникване на индивидуално трудово правоотношение вж. подробно **Милованов, Кр.** Трудово правоотношение въз основа на избор. С.: Издателство на БАН, 1976, 11-17. Въпреки, че научното съчинение е написано в условията на различна от днешната социално-икономическа обстановка, при действието на първия Кодекс на труда от 1951 г. (отм.), когато в него няма обща правна уредба на това основание за възникване на трудово правоотношение, преобладаващата част от изложените тези и научен анализ, не са загубили своята актуалност и днес.

¹³ Вж. така и **Милованов, Кр.** Цит. съч. в предходната бележка; **от него:** Трудово право. Част първа, 55-62; Трудов договор, с. 27; **Василев, Ат.** Трудово право, 161-162; **Мръчков, В.** Трудово право, с. 287; **от него:** В: **Мръчков, В., Кр. Средкова, Ат. Василев.** Коментар на Кодекса на труда. 12. прераб. и доп. изд. С.: Сиби, 2016, 261-262; **Средкова, Кр.** Трудово право. Специална част. Дял I. Индивидуално трудово право, с. 58 и с. 87; **от нея:** Трудово правоотношение въз основа на избор: възникване и прекратяване. – В: *Правна закрила на труда.* С.: Профиздат, 1987.

3. С уредбата на броя на членовете на СЕМ и начина на конституиране на този колективен орган, разпоредбата на чл. 24, ал. 1 ЗРТ във връзка с квотата на Народното събрание, урежда длъжност, която се заема въз основа на избор. Законът за радиото и телевизията е „законът“ по смисъла на чл. 83, ал. 1 КТ. Това е един от примерите, които подчертават характера на избора като изключително основание за възникване на индивидуално трудово правоотношение¹⁴.

В същия чл. 24, ал. 1 ЗРТ се уреждат и два други въпроса на изборната процедура. Първият въпрос е за поставянето на кандидатури за изборна длъжност по смисъла на чл. 84 КТ. Другият въпрос е за избирателното тяло (неговият състав), което съгласно чл. 85, ал. 1 КТ също се установява в закон, в акт на Министерския съвет или в устав.

4. Съгласно чл. 84, ал. 1, изр. първо КТ кандидатурите за заемане на изборна длъжност се поставят от органи и лица, определени в закон, в акт на Министерския съвет или в устав. В чл. 24, ал. 1 ЗРТ е уредено, че трима от членовете на СЕМ се избират от Народното събрание, което означава, че Народното събрание, в неговия пленарен състав – 240 народни представители (чл. 63 Конст.), е избирателното тяло, което произвежда избора.

4. 1. В разпоредбата на чл. 24, ал. 1 ЗРТ имплицитно се съдържа и идеята за това кой може да поставя (да издига) кандидатури за член на СЕМ. Това е само и единствено Народното събрание, съобразно съответните разпоредби на Конституцията и чл. 88, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (ПОДНС)¹⁵ – всеки народен представител или парламентарна група. Аргумент за този правен извод е и това, че в Закона за радиото и телевизията не е посочен друг възможен правен субект, който може да постави кандидатурата на едно лице за член на СЕМ¹⁶. В случая с

---

¹⁴ За качеството „изключителност“ на това основание за възникване на индивидуално трудово правоотношение вж. **Цонева, А.** Изборно трудово правоотношение. – Труд и право, 1995, № 12, 5-6; **Мръчков, В.** – В: *Коментар на Кодекса на труда*, 262-263; **от него:** Трудово право, с. 288; **Средкова, Кр.** Трудово право. Специална част. Дял I. Индивидуално трудово право, с. 87.

¹⁵ Обн., ДВ, бр. 35 от 2.05.2017 г., в сила от 2.05.2017 г., изм., бр. 34 от 20.04.2018 г.

¹⁶ Възприетият от законодателя начин на конституиране на СЕМ е също аргумент, че de lege lata това е държавен орган, а не обществен орган. Вж. подробно **Стайков, Ив.** Държавен орган ли е Съветът за електронни медии? – В: *Сборник доклади от Годишна университетска научна конференция на Национален военен университет „Васил Левски“*, 1-2 юни 2017 г. Том 6 – Научно направление „Социални, стопански и правни науки“. Велико Търново: Издателски комплекс на НВУ, 2017, 139-148.

Преди десетилетия в правната действителност са съществували т.нар. смесени организационни форми в обществените и в стопанския сектор, за които се е приемало, че водят до разширяване на сферата на приложение на демократичното и на изборното начало. Такива са били и смесените държавно-обществени органи (Комитет за наука, технически прогрес и висше образование – вж. Решение на Народното събрание за преобразуване на Държавния комитет за наука, технически прогрес и висше образование в държавно-обществен орган с наименование Комитет за наука, технически прогрес и висше образование – обн., ДВ, бр. 101 от 1971 г.; Комитет за отдих и туризъм – вж. Указ за преобразуване на

конституирането на СЕМ от квотата на Народното събрание, „органи и лица, определени в закон” по смисъла на чл. 84, ал. 1, изр. първо КТ, които могат да поставят кандидатурите за заемане на изборната длъжност „член на СЕМ“ са всеки народен представител или парламентарна група, а самият „закон“ е Конституцията и ПОДНС.

Проект за решение, включително и такова за избор на член на СЕМ от квотата на Народното събрание, може да се внася от народните представители и парламентарните групи (чл. 88, ал. 1 ПОДНС). Правото на законодателна инициатива по отношение на проект за решение по въпрос от компетентността на Народното събрание (в случая конституиране на СЕМ) принадлежи на всеки един народен представител. Правото на законодателна инициатива включва в съдържанието си не само юридическата възможност на определени субекти (всеки народен представител и Министерския съвет – чл. 87, ал. 1 Конст.) да сезират Народното събрание със законопроекти, но и правото на инициатива за приемане на останалите актове от Народното събрание – решенията, декларациите и обръщенията¹⁷. Във връзка с правото на законодателна инициатива на народните представители, проф. Стефан Стойчев посочва, че „те имат право да правят предложения и за проекторешения по въпроси от компетентността на Народното събрание или по внесени проекти за решения от други субекти, да изразяват становище по тях, да предлагат приемането или отхвърлянето им от Народното събрание“¹⁸. Същото е и становището на Конституционния съд, отразено в мотивите на Решение № 13 от 1997 г. по конст. дело № 7 от 1997 г., че правото на законодателна инициатива, което съгласно чл. 87, ал. 1, предл. първо Конст. принадлежи на всеки народен представител, не може да бъде ограничавано и важи за всички други актове на Народното събрание – решения, декларации и обръщения.

Проект за решение може да внесе и парламентарна група. Парламентарната група не е вътрешен орган на Народното събрание, а още по-малко – правен субект, но е правно образувание, създавано по определен от ПОДНС ред и имащо определени

Комитета по туризма при Министерския съвет в Комитет за отдих и туризъм като държавно-обществен орган с ранг на министерство – обн., ДВ, бр. 32 от 1973 г.) или обществено-държавни органи (Комитет за изкуство и култура – вж. преамбула и чл. 5 от Устава за устройството, задачите и дейността на Комитета за изкуство и култура – обн., ДВ, бр. 49 от 1973 г.). Вж. анализ на тази проблематика **Райчев, П.** Правни особености на Комитета за изкуство и култура. – Правна мисъл, 1968, № 1, с. 63. Съвсем друг е въпросът дали СЕМ да не бъде държавно-обществен орган, като при конституирането му да има и квота на гражданското общество (напр. участие на професионалните сдружения на журналистите от електронните медии) или дори и квота на частните електронни медии като правни субекти, които осъществяват стопанска дейност. Но това е само в сферата на предложение de lege ferenda.

¹⁷ Вж. така **Киров, В.** – В: *Конституция на Република България. Коментар*, с. 250.

¹⁸ **Стойчев, Ст.** Конституционно право, с. 297.

правомотия (да внася законопроекти и предложения за решения, декларации и обръщения, да прави изказвания по разглежданите въпроси). Тя е партийно-организационно обединение, което е изразител на политическите интереси на съответната парламентарно представена политическа партия или коалиция от партии по въпроси от компетентността на Народното събрание¹⁹. Правната уредба на парламентарните групи се съдържа в глава четвърта (чл. 13-16) на ПОДНС.

В проекта за решение по необходимост следва да се посочи и името на кандидата за длъжността, което означава поставяне (издигане) на неговата кандидатура за член на СЕМ. В подкрепа на това е и изискването по чл. 93, ал. 2 ПОДНС към предложенията за избор да се приложат биографична справка и документи, свързани с изискванията за несъвместимост, стаж, образование и другите изискуеми документи на кандидата (кандидатите), които да се публикуват на интернет страницата на Народното събрание в срок не по-късно от 14 дни преди изслушването при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни.

4. 2. В тази връзка е интересен за изследване въпросът доколко в случая е приложимо принципното правило по чл. 84, ал. 1, изр. второ КТ – за заемане на изборна длъжност кандидатът може и сам да постави кандидатурата си. Тази възможност цели да осигури свободна самоизява на личността за заемане на изборна длъжност. Считам, че това принципно положение е приложимо и за изборната длъжност „член на СЕМ“ от квотата на Народното събрание, но с някои уточнения относно правния механизъм за неговата практическа реализация. В анализа отчитам, както действащата позитивно-правна уредба, така и изказаното в правната литература становище от проф. Васил Мръчков, че правилото на чл. 84, ал. 1, изр. второ КТ „се прилага само доколкото в закон, в акт на Министерския съвет или в устав на обществена организация не е предвидено, че кандидатури за изборна длъжност могат да поставят само определени органи и лица, което изключва възможността кандидатът сам да постави кандидатурата си“²⁰.

---

¹⁹ Вж. така **Стойчев, Ст.** Конституционно право, 236-237; **Спасов, Б.** Народно събрание. Парламентарно право. Бургас: Editio „Novissima Verba“ Universitas – Burgas, 1992, 54-56; **от него:** Народно събрание (организация и законодателна дейност). С.: Наука и изкуство, 1980, 53-59 (въпреки, че изследването е по Конституцията от 1971 г.); **Близнашки, Г.** Същност и функции на парламентарните групи в Народното събрание. – Политически изследвания, 1996, № 4, 339-346; **Асенов, С.** Политическите партии. Теоретически и практически аспекти. С.: Издателство „Авангард Прима“, 2010, 107-109.

²⁰ **Мръчков, В.** Трудово право, с. 290.

Гражданин на Република България (чл. 25 ЗРТ изисква членовете на СЕМ да са лица с българско гражданство), което отговаря на положителните и отрицателните предпоставки за избираемост и заемане на тази изборна длъжност по чл. 25-27 ЗРТ, може сам са постави своята кандидатура за член на СЕМ. Гражданинът трябва да постави кандидатурата си пред Народното събрание, което е изборителното тяло. Правно-технически това става чрез депозиране на предложение до Народното събрание, в което гражданинът поставя собствената си кандидатура. Предложението се отправя до компетентния орган от гражданин или група граждани за усъвършенстване на организацията и дейността му или за разрешаване на въпрос, свързан с неговата компетентност. Именно втората възможност – разрешаване на въпрос, свързан с компетентността (правомощия) на Народното събрание (избор на член на СЕМ) има значение за анализирания проблематика. Правното основание за такова предложение е чл. 45 Конст., която разпоредба е приложима поради непосредственото действие на Конституцията (чл. 5, ал. 2 Конст.), както и принципното положение относно обема на конституционно установените права и задължения – гражданинът на Република България, където и да се намира, има всички права и задължения по тази Конституция (чл. 26, ал. 1 Конст.)²¹.

4.3. Разпоредбата на чл. 45 Конст. е относима само за гражданите (и затова се намира в глава Втора на Конституцията – „Основни права и задължения на гражданите“). В конституционноправната теория се приема, че в зависимост от характера на субектите предвидените в чл. 45 Конст. права могат да бъдат индивидуални или колективни²². Това означава, че предложение (вкл. издигане пред Народното събрание на кандидатура за член на СЕМ) може да направи и група от граждани като неформално (неперсонифицирано) образувание (именувано група, комитет и др.) като проява на участие на гражданското общество в държавния и обществения живот, и като колективно упражняване от гражданите на тяхно основно конституционно право.

В чл. 109 АПК е уредено, че всеки гражданин или организация, както и омбудсманът, може да подава предложение или сигнал. „Организация“ по смисъла на АПК е юридическо лице или сдружение на юридически или физически лица, което е

---

²¹ На законово ниво предложенията на гражданите и производството по тях са уредени в глава VIII на АПК, в частност чл. 107, ал. 3 (правната същност на предложението); чл. 109 (правото да се подава предложение и конституирането на предложителя като страна в производството); чл. 117 (пред кого се правят предложенията, т.е. компетентността на органа, да реши поставените в тях въпроси).

²² Вж. така **Танчев, Евг.** – В: *Конституция на Република България. Коментар*, с. 146.

организационно обособено въз основа на закон (§ 1, т. 2 ДР на АПК). Следователно и организация може да подава предложение до Народното събрание като издига кандидатурата на определено физическо лице за член на СЕМ. Тази организация може да бъде регистрирано (придобило правосубектност като юридическо лице) сдружение с нестопанска цел или дори стопански субект, който е юридическо лице. Така например едно професионално сдружение на журналистите от електронните медии или частна електронна медия като юридическо лице, което осъществява стопанска дейност, може да направи свое предложение пред Народното събрание за член на СЕМ. По този начин индиректно, чрез квотата на Народното събрание, ще има участие на гражданското общество при формиране на персоналия състав на СЕМ²³.

4.4. Но и дори да се приеме становището, че всеки гражданин може сам да постави кандидатурата си, както и че отделен гражданин, група граждани или организация посредством предложение може да издигне кандидатурата на едно физическо лице за член на СЕМ, това е, може да се нарече, неформално поставяне на кандидатура. Кандидатурата се поставя пред Народното събрание в лицето на всеки един народен представител или на всяка парламентарна група. Това е така, защото проектът за решение за избор на физическото лице за член на СЕМ може да се внесе само и единствено от народен представител или парламентарна група (чл. 88, ал. 1 ПОДНС). По повод правото на законодателна инициатива (въпреки че анализът се отнася само за законопроектите) проф. Стефан Стойчев посочва: „Всеки гражданин може да направи предложение до народен представител да упражни своето право на законодателна инициатива за приемане, за изменение или допълнение на закони. Това предложение обаче не обвързва съответния субект да подготви и внесе законопроект в Народното събрание“²⁴.

Практически при предложение от гражданин, в което той сам поставя кандидатурата си за член на СЕМ, или предложение от група граждани или организация, тези субекти трябва да убедят народен представител или парламентарна група за наличието на лични и професионални качества, които са необходими за изпълнението на изборната длъжност „член на СЕМ“. При подобни предложения, ако те станат и предложение на народен представител или парламентарна група в проект за

---

²³ Вж. и **Чешмеджиева, М.** Предложенията и сигналите като форма на гражданско участие. – В: *Сборник с научни доклади от научна конференция с международно участие „Знанието – традиции, иновации, перспективи“*. 14-15.06.2013 г. Том II. Бургас: Бургаски свободен университет, 2013, 161-164, както и **Стойчев, Ст.** Конституционно право, с. 145.

²⁴ **Стойчев, Ст.** Конституционно право, с. 260.

решение за избор на член на СЕМ (поставяне на кандидатурата на едно физическо лице за член на СЕМ), и ако това физическо лице бъде избрано за член на СЕМ, то ще бъде именно от квотата на Народното събрание. Това е съществена правна разлика между сегашната правна уредба на този въпрос и направените разсъждения по-горе в бележка под линия относно възможната бъдеща правна уредба. При всяко положение, участието на гражданското общество при конституирането на органи в системата на държавно управление следва да се насърчава по всякакъв начин, защото това е едно от практическите проявления на конституционния принцип на демократичната държава (абз. 5 от преамбюла на Конст.)²⁵.

5. Поради това, че в Закона за радиото и телевизията няма разпоредба в обратния смисъл, приложима е и разпоредбата на чл. 84, ал. 2 КТ. Съгласно това правило за една изборна длъжност могат да бъдат посочвани или да кандидатстват неограничен брой кандидати. Правилото е израз на демократичния, плуралистичен и състезателен характер на избора. Разбира се, то се прилага в съчетание с разгледаната вече правна уредба на поставянето на кандидатури за член на СЕМ.

Всеки народен представител и всяка парламентарна група може да постави неограничен брой кандидатури на физически лица за членове на СЕМ. Народното събрание обаче трябва да избере само трима от кандидатите. Обикновено, като следствие на политически преговори, се договаря между парламентарните групи всяка да излъчи по един кандидат, но това е фактическата и неформална страна на въпроса. Същото така практически не се реализира възможността отделен народен представител да постави в проект за решение кандидатурата на физическо лице за член на СЕМ.

6. Приложимо е и правилото на чл. 84, ал. 4 КТ, съгласно което избор се произвежда и тогава, когато за длъжността кандидатства само едно лице. Броят на кандидатите, които участват в избора, е без правно значение за неговото законосъобразно провеждане. Изборът се провежда както при голям брой кандидати, така и когато в него участва само един кандидат. Целта на закона е да се произведе свободен и демократичен избор. Предвид на обстоятелството, че Народното събрание трябва да избере трима членове на СЕМ, т.е. да се проведе избор за три идентични

---

²⁵ За правната същност и значението на преамбюла на Конституцията вж. **Спасов, Б.** Конституционният съд. 1. изд. С.: Легакон, 1994, 49-50; **от него:** Учение за Конституцията. 1. изд. С.: Сиби, 1993, с. 49; **Начева, Сн.** – В: *Конституция на Република България. Коментар*, 19-24; **Танчев, Евг.** Въведение в конституционното право. Част първа. С.: Сиби, 2003, 152-153; **Йочева, К.** За ролята на преамбюла в международното, европейското и националното право. – В: *Годишник на Департамент „Право“ на Нов български университет 2012 година*. С.: Издателство на НБУ, 2013, 178-181.

длъжности, разпоредбата на Кодекса на труда следва да се разбира в смисъл, че избор се произвежда и тогава, когато за трите длъжности член на СЕМ кандидатстват (поставени са кандидатурите) само на три лица. В случая липсва конкуренция и състезателност между повече кандидати за една вакантна изборна длъжност. Но свободен и демократичен избор може да се произведе и с един-единствен кандидат (в случая трима кандидати за трите длъжности), както и недемократичен и опорочен може да бъде избор, в който участват и се конкурират повече кандидати. Практически, отново като следствие на предварителни политически консултации и договаряне между парламентарно представените политически партии, се поставят три кандидатури, които се гласуват.

Но е възможно, поради противоречия между интересите на парламентарните групи, да бъде поставена само една кандидатура и само тя да бъде гласувана и лицето да бъде избрано, както и при три поставени кандидатури, единият или двамата кандидати да бъдат избрани, а другите да не бъдат избрани. Няма да е налице конституиране на СЕМ, в случая от пълната квота на Народното събрание. Необходимо е отново да се поставят кандидатури за свободната изборна длъжност и произвеждане на нов избор.

Въпросът е по-общ и се отнася както за произвеждането на избора, така и за крайния акт на Народното събрание – решение за избор. Съобразно конкретната ситуация и преди всичко предвид хипотезите по чл. 29, ал. 1, изр. второ ЗРТ (обновяване на състава на СЕМ през две години от квотата на Народното събрание) и чл. 30, ал. 3 ЗРТ (предсрочно прекратяване на мандата на член на СЕМ), това може да бъде един избор и едно решение на Народното събрание. Правно-технически и трите кандидатури (когато са само три) могат да се гласуват *an bloc* или всяка една поотделно (на едно или различни заседания на Народното събрание) и изборът да се инкорпорира в едно решение на Народното събрание за избор на тримата членове на СЕМ от неговата квота²⁶. Но решенията могат да бъдат и две или три – всяко за избор на отделен член от квотата на Народното събрание²⁷. Въпросът не е само конституционнопосреден, а има и

---

²⁶ Срв. разпоредбата на чл. 6, ал. 7, изр. първо ЗДРДОПБГДСРСБНА, съгласно която Народното събрание избира поименно деветте члена на КРДОПБГДСРСБНА.

²⁷ Такава е и практиката на Народното събрание. В повечето случаи се приема решение за избиране на един член на СЕМ. Дори в хипотезата, когато Народното събрание трябва да попълни квотата си в СЕМ с двама членове, то приема отделни решения за избор на всеки един от тях. На 21 януари 2004 г. XXXIX Народно събрание приема две отделни решения за избиране на двама члена на СЕМ от неговата квота (обн., ДВ, бр. 8 от 2004 г.). Но същото XXXIX Народно събрание в решението си от 23 ноември

трудоваправно значение относено момента на възникване на индивидуалното трудово правоотношение на всеки член на СЕМ от квотата на Народното събрание, както и за момента на началото на изпълнението на това трудово правоотношение.

7. Съгласно чл. 84, ал. 3 КТ изборът се произвежда, след като кандидатът даде писмено съгласието си. Лицето дава съгласие за издигане на кандидатурата му, т.е. за участие в избора, но в същото време това е и съгласие за едно бъдещо възникване на индивидуално трудово правоотношение, т.е. ако лицето бъде избрано, то ще заеме съответната длъжност.

7.1. Съгласието, което дава кандидатът трябва да бъде предварително, в смисъл волеизявлението да се направи преди формалното поставяне на кандидатурата на физическото лице или най-малкото преди самото произвеждане на избора от избирателното тяло. В Закона за радиото и телевизията това правило на Кодекса на труда не е възпроизведено, но то е приложимо въз основа на чл. 88, ал. 2 КТ, както и по силата на основния общ принцип на трудовото право – свобода на труда и забраната на принудителния труд (чл. 48, ал. 3 и 4 Конст. и чл. 1, ал. 3 КТ)²⁸. Без съгласието на кандидата не може валидно да се постави неговата кандидатура за заемане на изборната длъжност. Съгласието на кандидата е израз на свободата на труда, полаган по трудово правоотношение и определя договорния характер на всяко индивидуално трудово правоотношение, вкл. и това, което е възникнало от избор. Волята на кандидата е необходим елемент от сложния юридически факт (фактически състав), пораждащ трудовото правоотношение. Тази необходимост произтича от обстоятелството, че избирателното тяло не разполага с правна възможност да задължи когото и да било да изпълнява задълженията по едно трудово правоотношение. Такава възможност избирателното тяло няма не само когато то е орган на обществена организация, но и когато то е държавен орган на власт²⁹.

2001 г. (обн., ДВ, бр. 104 от 2001 г.) е избрало петима членове на СЕМ поради прилагане на разпоредбите на § 51 и § 52 ПЗР на ЗИДЗРТ (ДВ, бр. 96 от 2001 г.).

²⁸ За съдържанието на този основен общ принцип на българското трудово право вж. **Мръчков, В.** Трудово право, 66-67; **от него:** Международно трудово право. С.: Сиби, 2000, 116-121; **Средкова, Кр.** Трудово право. Обща част. С.: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2010, 128-131; **Василев, Ат.** Трудово право, 41-42. За конституционноправната уредба вж. **Киров, В.** – В: *Конституция на Република България. Коментар*, с. 152; **Стойчев, Ст.** Конституционно право, 150-151; **Друмева, Ем.** Трудовите права са основни права (конституционноправни аспекти). – В: *Юбилеен сборник, посветен на 80-годишнината на проф. д.ю.н. Васил Мръчков*. С.: ИК „Труд и право“, 2014, 60-65.

²⁹ За волеизявлението на кандидата, с което дава съгласие за участие в избор, като необходим елемент от фактическия състав на избора като основание за възникване на трудово правоотношение, преди създаването на обща правна уредба на избора в КТ през 1986 г., както и за дискусиите относно вида (предварително или последващо) и формата на съгласието (устно, писмено или изразено чрез конклюдентни действия) вж. **Радоилски, Л.** Трудово право, с. 205; **Милованов, Кр.** Трудово

Юридическо значение има само писменото съгласие на кандидата да бъде издигната неговата кандидатура, да участва в избора и ако бъде избран, да заеме и изпълнява изборната длъжност. Уредената в Кодекса на труда писмена форма е такава за валидност (за действителност) на волеизявлението на кандидата (*forma ad substantiam*).

Волеизявлението на кандидата под формата на предварително съгласие за участие в избор е от категорията на адресните волеизявления. Получател (адресат) на това волеизявление е избирателното тяло и именно до него това волеизявление трябва да бъде адресирано.

Следователно преди да се издигне кандидатурата на едно физическо лице за член на СЕМ от квотата на Народното събрание и да се произведе избор, това физическо лице трябва да даде писменото си съгласие да участва в избора. Волеизявлението на физическото лице под формата на съгласие трябва да бъде адресирано и да достигне до знанието на Народното събрание като избирателно тяло.

7.2. Подобно на Закона за радиото и телевизията и в другите специални закони, в които е уреден избор от Народното събрание на членове от състава на колективни държавни органи, не се съдържа изискването за съгласие на кандидата да се постави неговата кандидатура за заемане на изборната длъжност. Във всички тези хипотези, въз основа на чл. 88, ал. 2 КТ и по силата на основния принцип на трудовото право за свобода на труда и за забрана на принудителния труд, е приложимо правилото на чл. 84, ал. 3 КТ. Видно е голямото теоретично и практическо значение на принципната правна уредба на избора в Кодекса на труда като основание за възникване на индивидуално трудово правоотношение.

8. Съгласно чл. 85, ал. 1 КТ изборът се произвежда от избирателно тяло, установено в закон, в акт на Министерския съвет или в устав. Вече се посочи, че специалният закон, който посочва избирателно тяло е Законът за радиото и телевизията, а избирателното тяло, което произвежда изборът е Народното събрание в неговия пленарен състав.

В отделните алинеи на чл. 85 КТ (ал. 2-6) са уредени различни аспекти от процедурата за произвеждане на избора (кворум на избирателното тяло; начин на

правоотношение въз основа на избор, 35-37 и цит. там литература. За сега действащата правна уредба на този въпрос вж. **Василев, Ат.** Трудово право, 164-165; **Мръчков, В.** Трудово право, с. 290; **от него:** В: *Коментар на Кодекса на труда*, с. 264; **Средкова, Кр.** Трудово право. Специална част. Дял I. Индивидуално трудово право, с. 89.

гласуване (явно или тайно; поотделно за всяка длъжност или гласуване „ан блок“); мнозинство за приемане на решение). Тези правила не се прилагат при избора на член на СЕМ от Народното събрание (арг. от чл. 88, ал. 2 КТ). В случая се прилагат съответните разпоредби на Конституцията (чл. 81) и ПОДНС, които регламентират кворума, начина на гласуване и мнозинството за приемане на решения от Народното събрание като избирателно тяло.

В чл. 93 ПОДНС е уредено провеждането на публична процедура, когато Народното събрание избира съгласно действащото законодателство изцяло или частично органи. Конституирането на СЕМ от квотата на Народното събрание (тримата членове, които то избира), попада именно в тази хипотеза. В случая Народното събрание упражнява едно от своите конститутивни правомощия, като участва във формирането на системата на висшите държавни органи (чл. 84, т. 8, предл. второ Конст.)³⁰. Съветът за електронни медии е една от „институциите, определени със закон“ по смисъла на чл. 84, т. 8, предл. второ Конст., а „законът“ по смисъла на тази конституционноправна норма е Законът за радиото и телевизията. „Действащото законодателство“ по смисъла на чл. 93, ал. 1 ПОДНС, съгласно което Народното събрание избира, в случая частично (трима от петимата членове на СЕМ) орган (СЕМ) е Законът за радиото и телевизията.

Съгласно чл. 88, ал. 2 ПОДНС проектът за решение за избор на член на СЕМ се внася на хартиен носител и в електронен вид и незабавно се регистрира в публичен регистър „Проекти за решения, декларации и обръщения“. Проектът за решение се разпределя от председателя на Народното събрание на съответната постоянна комисия в тридневен срок от постъпването му, за което той уведомява народните представители (чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 88, ал. 3 ПОДНС). По отношение на избора на тримата членове на СЕМ от квотата на Народното събрание компетентната постоянна комисия по смисъла на тази разпоредба от ПОДНС е Комисията по културата и медиите (чл. 17, ал. 2, т. 16 ПОДНС)³¹. Постоянната комисия обсъжда проекта за решение не по-късно от 15 дни от

---

³⁰ За конститутивните правомощия на Народното събрание вж. **Стойчев, Ст.** Конституционно право, 242-243; **Карагъзова-Финкова, М.** – В: *Конституция на Република България. Коментар*, 229-234.

³¹ Комисията по културата и медиите (наименованието може да се измени при отделните легислатури на Народното събрание) е със статус на постоянна парламентарна комисия и вътрешен помощен орган на Народното събрание основно в законодателната дейност (вж. чл. 79, ал. 1 и 2 Конст.). Някои автори разглеждат тази постоянна парламентарна комисия като орган на медийно регулиране. Вж. така **Шишкова, Ив.** Етически и правни регулации в медиите. – В: *Етиката в българската правна система*. Сборник статии от Осмата национална конференция по етика, 2012 г. С.: Издателски комплекс–УНСС, 2013, 99-100. Считаю това становище за неправилно. Орган на медийно регулиране (доколкото

разпределянето му и представя на председателя на Народното събрание становището си по него (чл. 88, ал. 4 ПОДНС).

Съгласно чл. 93, ал. 7 ПОДНС Народното събрание приема процедурни правила за условията и реда за предлагане на кандидатите, представянето и публичното оповестяване на документите и изслушването на кандидатите в съответната комисия, както и процедурата за избирането им от Народното събрание. Проектите на правилата се изработват и внасят в Народното събрание от компетентната за всеки избор постоянна комисия. Относно избора на тримата членове на СЕМ от квотата на Народното събрание компетентната постоянна комисия и по смисъла на тази разпоредба от ПОДНС е Комисията по културата и медиите.

Както вече се посочи, предложенията за избор (поставянето на кандидатурите за изборна длъжност) заедно с биографична справка и документи, свързани с изискванията за несъвместимост, стаж, образование и другите изискуеми документи, се публикуват на интернет страницата на Народното събрание в срок не по-късно от 14 дни преди изслушването при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни (чл. 93,

---

приема законовата правна уредба на медийното регулиране в България) е самото Народно събрание. Такова е и становището на конституционноправната теория, препотвърдено и в няколко решения на Конституционния съд (№ 4, 5 и 16 от 1995 г.), постановени по повод искане за обявяване на противоконституционност на текстове от Правилника за организацията и дейността на 37-то Народно събрание. Становището на Конституционния съд по въпроса за пределите на компетентност на постоянните комисии е намерило най-ясен и в известен смисъл обобщен израз в Решение № 16 от 1995 г. Неговият смисъл е, че постоянните комисии на Народното събрание са само негови помощни органи, които нямат право да издават актове, подменящи вота на Народното събрание, или да извършват управленска дейност. Обратното води до нарушаване на чл. 79, ал. 2 Конст., който определя постоянните комисии като помощни органи на Народното събрание. За тези аспекти от правния статус на парламентарните комисии на Народното събрание вж. **Карагъзова-Финкова, М.** – В: *Конституция на Република България. Коментар*, 203-214. В същия смисъл вж. и проф. Стефан Стойчев – „Освен непосредствения парламентарен контрол в пленума на Народното събрание такъв осъществяват и неговите постоянни и временни комисии, които извършват проучвания и анкети. Този контрол има спомагателно значение и се осъществява върху дейността на министрите и други специализирани органи на изпълнителната власт“ (**Стойчев, Ст.** – В: *Конституция на Република България. Коментар*, с. 172). За решенията на постоянните комисии като вътрешни, помощни и специализирани (създадени на функционален принцип) органи на Народното събрание вж. **Стойчев, Ст.** Конституционно право, с. 233 и с. 289.

Вж. и становището на проф. Б. Спасов при сравнителния анализ на правомощието на постоянните комисии да упражняват и парламентарен контрол от името на Народното събрание (чл. 79, ал. 2 Конст.) и властническата компетентност на постоянните комисии при действието на Конституцията от 1971 г. при определени условия да дават задължителни указания на редица органи, съгласно правилника за работа на Народното събрание, приет от Деветото народно събрание – „като се държи на принципа за разделението на властите, трябва да се приеме, че постоянните комисии на парламента не могат да се превръщат в управленски органи, не трябва да навлизат в дейността си в сферата на изпълнителната или на съдебната власт“. **Спасов, Б.** Народно събрание. Парламентарно право, 51-52. Също и „ефектът от контролната дейност на постоянните комисии е, че той е и политически, и морален. [...] Те не са оправомощени да предприемат мерки от правно естество“. (Пак там, 112-113). Вж. в историческа ретроспекция относно комисиите на Народното събрание по Конституцията от 1971 г. **Спасов, Б.** Народно събрание (организация и законодателна дейност), 27-53.

ал. 2 ПОДНС). Публикуването на интернет страницата на Народното събрание на предложенията за избор е едно от измеренията на публичността на процедурата, която се провежда. Това е форма на публично оповестяване на кандидатурата на едно физическо лице за член на СЕМ от квотата на Народното събрание.

Второто измерение на публичната процедура е уредено в чл. 93, ал. 3 ПОДНС. Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани за осъществяване на общественополезна дейност, и професионални организации не по-късно от три дни преди изслушването може да представят на комисията становища за кандидата, включващи и въпроси, които да му бъдат поставени. Средствата за масово осведомяване могат да изпратят в комисията въпроси към кандидата, които да му бъдат поставени. Анонимни становища и сигнали не се разглеждат. Становищата се публикуват на интернет страницата на Народното събрание в срок до три дни от получаването им при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни. Чрез тази разпоредба на ПОДНС се цели гарантиране на участието на гражданското общество при конституирането на висши централни органи на държавната власт.

Предложенията за избор се разглеждат от постоянна комисия на Народното събрание (в случая Комисията по културата и медиите), която изслушва кандидатите, които отговарят на изискванията на закона. Изслушването е публично (чл. 93, ал. 4 ПОДНС). При спазване режима на достъп в Народното събрание и реда, установен в постоянните комисии, на техните заседания могат да присъстват граждани, представители на синдикални, съсловни и браншови организации, представители на други юридически лица, акредитираните журналисти и други журналисти, на които е осигурен достъп (чл. 32, ал. 1-4 ПОДНС). Публичното изслушване на кандидатите е третото измерение на публичността на процедурата³².

След приключване на публичното изслушване, постоянната комисия изготвя доклад, в който обобщава резултатите от изслушването и го внася в пленарна зала. Докладът трябва да съдържа заключение на комисията за изпълнението на минималните законови изисквания за заемане на длъжността от всеки от кандидатите, както и за наличието на данни, които поставят под съмнение нравствените качества на кандидата, неговата компетентност, квалификация, опит и професионални качества. В доклада се отчита и наличието на специфична подготовка, мотивацията, публичната репутация и

---

³² Относно въпроса за публичността в дейността на парламентарните комисии вж. **Близнашки, Г.** Принципи на парламентарното управление. С.: УИ „Св. Кл. Охридски“, 1997, 54-55; **от него:** Принципът на откритостта в дейността на Народното събрание. – Политически изследвания, 1995, № 3.

обществена подкрепа за съответния кандидат. Комисията може да изисква допълнителна информация както от кандидата, така и от съответния компетентен орган (чл. 93, ал. 5 ПОДНС). Докладът на постоянната комисия се предоставя на народните представители не по-късно от 24 часа преди началото на заседанието, на което ще бъдат гласувани кандидатурите, и се публикува на интернет страницата на Народното събрание (чл. 93, ал. 6 ПОДНС). Изискването за публикуването на доклада на интернет страницата на Народното събрание е четвъртото измерение на публичността на процедурата за избор.

След приключване на така уредената публична процедура следва разглеждането на поставените кандидатури за членове на СЕМ от пленарния състав на Народното събрание и тяхното гласуване, т.е. избирането им от Народното събрание.